

Evanjelický a. v. cirkevný zbor Levice

Kázeň – ThDr. Martin Riecky

1. Nedeľa po Svätej Trojici: Medzi láskou a bohatstvom (Levice 18. 6. 2017)

Lukáš 16, 1-9

Povedal aj učeníkom: Bol bohatý človek, ktorý mal šafára, toho obžalovali pred ním, že mu márne majetok. Zavolať si ho teda a povedal mu: Čo to počúvam o tebe? Vydaj počet zo šafárenia, lebo ďalej nemôžeš už šafáriť. Tu si šafár pomyslel: Čo urobím, keď mi pán odníma šafárstvo? Kopat' nevládzem, žobrať sa hanbím. Viem, čo urobím, aby ma prijali do svojich domov, keď stratím šafárstvo. Zavolať si každého pánovho dlžníka a spýtal sa prvého: Koľko si dlžen môjmu pánovi? Odpovedal: Sto mier oleja. Povedal mu: Vezmi si úpis, sadni si a chytró napíš päťdesiat. Potom sa opýtal druhého: A ty koľko si dlžen? Odpovedal: Sto kórov pšenice. Povedal mu: Tu máš úpis, napíš osemdesiat. I pochválil pán toho nespravodlivého šafára, že opatrne urobil, lebo synovia tohto sveta sú opatrnejší voči seberovným než synovia svetla. Aj vám hovorím: Robte si priateľa z nespravodlivej mamony, aby, keď sa pominie, prijali vás do večných stanov.

Bratia a sestry

Potom, ako Pán Ježiš povedal podobenstvo o stratenom synovi, rozpráva príbeh adresovaný všetkým veriacim ľuďom. Hneď v úvode čítame, že tento text povedal Pán Ježiš svojim učeníkom. Nehovoril to zákonníkom, ani farizejom. Hovoril to k tým, ktorí stáli pri ňom čo najbližšie, hovoril to k svojim učeníkom.

Bol bohatý človek, ktorý mal šafára. Šafár, to je dnes už také zastarané slovo, ktoré vlastne označuje správcu majetku. Môžeme teda povedať že žil boháč, ktorý mal svojho správcu majetku. Tento bol obvinený z toho, že zle hospodári s majetkom. Zavolať si ho a povedal: Čo to počúvam o tebe? Vydaj počet zo šafárenia, lebo ďalej nemôžeš už šafáriť.

Pán Ježiš potom rozpráva, čo ďalej urobil ten šafár – správca majetku. Zavolať si dlžníkov svojho pána, ktorí znížili svoj dlh na polovicu. Potom Pán Ježiš opisuje ten príbeh ďalej: *I pochválil pán toho nespravodlivého šafára, že opatrne urobil, lebo synovia tohto sveta sú opatrnejší, voči seberovným, než synovia svetla.* To znamená, že neveriaci ľudia, pre ktorých je tento svet jediným priestorom pre život, pretože odmietajú posmrtný život. Takíto ľudia sú voči seberovným opatrnejší, dôslednejšie kráčajú za svojím cieľom ako veriaci.

Potom nasledujú slová Pána Ježiša: *Ja vám hovorím* (Ja – jednorodený Boží Syn, Pán všetkého, Sudca na poslednom súde, pred ktorým zložíme svoje správcovstvo života – JA VÁM HOVORÍM). Učte sa v tomto ohľade od nespravodlivého správcu, získajte si priateľov múdрым hospodárením aj s nespravodlivou mamonou.

Mamona predstavuje bohatstvo, alebo peniaze. Je nazvaná nespravodlivou mamonou, pretože je často získaná nespravodlivým spôsobom. V tomto podobenstve však Pán Ježiš vstúpuje svojim nasledovníkom krásny príklad kresťanskej múdrosti, totiž správneho hospodárenia s peniazmi.

Niektorí ľudia považujú peniaze za to najväčšie zlo a prekliatie sveta. Áno, svet je skazený, ale môže za to samotné zlato, striebro, či peniaze? Apoštol Pavol hovorí, že koreňom všetkého zla je láska k peniazom a nie samotné peniaze. Chyba teda nie je v peniazoch ale v ľuďoch, ktorí s nimi nedokážu hospodáriť. Áno, dajú sa aj zneužiť. Ale čo všetko sa nedá zneužiť? Na druhej strane sa však dajú použiť správnym spôsobom. Peniaze v rukách veriacich ľudí môžu byť premenené na pokrm pre hladných, nápoj pre smädných, oblečenie pre nahých. Určitými finančnými prostriedkami pomôžeš

Evanjelický a. v. cirkevný zbor Levice

Kázeň – ThDr. Martin Riecky

rodine, ktorá stratila svojho otca, aby dokázali prežiť. Chorému človeku môžeme zaplatiť liečbu, alebo samotné lieky. Peniaze sú potrebné aj v cirkvi, na bežnú réžiu cirkevného zboru, na misijné aktivity v zbore, na opravu cirkevných stavieb a ich zveľaďovanie a podobne. Je preto dôležité, aby všetci veriaci ľudia dokázali hospodáriť so svojimi peniazmi. Všimneme si teda v troch bodoch ako sa k tomu dopracovať.

1. Získaj všetko čo môžeš. Zo života by sme mali získať, vyťažiť toľko, koľko sa dá. Nemali by sme sa však púšťať do žiadneho podnikania, ktoré by bolo nečestné, ktoré by zdieralo druhých ľudí a tak stálo proti Božím prikázaniam. Poznal som jednu rodinu, ktorá podnikala aj v nedeľu. Vo svojej rodine mali obchod otvorený aj v nedeľu, hneď pod kostolom. A predavačka ktorá tam pracovala a chcela chodiť do kostola, nemohla, lebo musela predávať a pritom sedela hneď pod kostolom! Pán Boh im ten obchod potom priviedol ku krachu a dostali sa títo podnikatelia do takých dlhov, že nevedia či to raz splatia ich vnúčatá.

Sú aj také zamestnania, v ktorých musí človek každý deň klamať, podvádzať a okrádať svojich zamestnancov. Tieto zamestnania sú nezlučiteľné s dobrým svedomím. Máme teda získať v živote všetko čo sa dá, ale nesmieme pritom ubližovať svojim bližným. Ak milujem bližneho, ako seba samého, nemôžem svojim zamestnancom uškodiť na výplate a obohacovať sa na ich úkor. V jednom zamestnaní každý deň jedna pani dochádza do práce 50 kilometrov a pracuje ako účtovníčka. Jej zamestnávateľka sa k nej správa povýšenecky, zneužíva ju v robote na také veci, ktoré nie sú náplňou jej práce. Musí robiť cez časy, ktoré nemá zaplatené. A zamestnávateľka si je vedomá, že neodíde, nakoľko v regióne, odkiaľ každodenne dochádza nie je žiadna práca. Preto žije z jej práce. Koľko je takých podobných prípadov?

Nemôžeme si ani nečestne privlastniť výnos z pozemkov ľudí. Koľkí ľudia sa pohádali hlavne pri majetkovo - právnom vyrovnaní o pozemky, domy, ktoré chátrali, zarastali, strácali cenu. Ale chamtivosť žiadnu zo strán nepopustila a tak prišli o všetko. Koľko sa stalo prípadov, keď niekto nechal susedovu parcelu „chybou v katastri“ úmyselne napísať na svoje meno a chudákovi týmto spôsobom ukradol kus pôdy. Môže takto konať kresťan? Nikto si nemôže násilne privlastniť majetok, peniaze, prácu druhého človeka, pretože si týmto spôsobom života privlastňuje aj pekelné zahynutie.

Koľkí zamestnávateľia zbohatli zo zisku, ktorý nevyplatili zamestnancom, pretože im stačí minimálna mzda. Koľkí si z takto ušetrených peňazí stavajú svoje prepychové paláce? Aký je to teda zisk? Je to krv zdieraných ľudí. Ale takto to robia skutočne mnohí. Kto by im však chcel závidieť ich paláce? Na všetkom tom, čo si nečestne privlastnia, spočíva Božie prekliatie. Božia kliatba je na ich domoch, na zariadení domov, na ich parkoch, podlahe, na stene – skrátka na všetkom je krv zdieraných ľudí. Toto všetko je veľmi drahá nadobudnutý zisk.

Preto nám Pán Ježiš hovorí: „Získaj všetko čo môžeš poctivou prácou. Konaj poctivo a čestne, aj keď sa ti druhí budú smiať. Nerob žiadnu svoju robotu polovičato, ale vlož do všetkého svoje sily a svoj rozum. Aby si všetko urobil najlepšie, ako len vieš. Získaj všetko v živote čo môžeš zdravým rozumom, poctivou prácou.

Keď poctivým hospodárením a svojou pracovitosťou získaš všetko čo môžeš, nasleduje druhé pravidlo:

2. Ušetri všetko, čo môžeš. Nevyhadzuj svoje peniaze zbytočnými výdavkami, to je to isté, ako keby si ich hodil do Hrona. Neporovnávaj sa so susedom, kolegom, či niekým iným. Keď on má nové auto,

Evanjelický a. v. cirkevný zbor Levice

Kázeň – ThDr. Martin Riecky

keď on bol na luxusnej dovolenke a chceš to všetko mať aj ty! Nepremrhaj svoje peniaze ani na zbytočné hýrenie života. Kofkí ľudia prepiajú podstatnú časť majetku? A k čomu im to slúži? Pán Ježiš im dal financie, aby s nimi hospodárili. Ako to robia? Nemrhaj svojimi peniazmi ani na zbytočné ozdoby, ktoré sú skôr ozdobné, ako účelné.

Ak toto všetko chceš robiť, lebo sa niekomu chceš vyrovnáť, nechaj ich, keď nemajú nič lepšie na práci, nech si mŕtvi pochovávajú svojich mŕtvych. Pán Ježiš hovorí: „To nie je tvoja starosť. Ty však mňa nasleduj“.

Nevyhadzuj zbytočne svoje peniaze na to, aby si si uspokojil svoje ego a počúval chválu od iných ľudí na tvoju osobu a domácnosť. Ľudia ťa budú chváliť, ako si si všetko krásne zariadil, pokiaľ sa obliekaš do jemného ľanu a šarlátu a hoduješ každý deň skvostne. To je ten známy príbeh o lakomom boháčovi a chudobnom Lazarovi. Nekupuj si však potlesk ľudí za takúto cenu. Uspokoj sa radšej so slávou od samého Boha.

Čo znamená uspokojovať si svoje žiadosti? Či to neznamená ich rozmnožovať? Ak dáš svoje peniaze na niečo, čo uspokojí tvoje oko, vydávaš ich na rozmnoženie tvojej zvedavosti a na ešte väčšiu závislosť na rozkošiach, ktoré sa raz skončia. Keď si kúpiš niečo, za čo ti ľudia tleskajú, kupuješ si s tým ešte viac ješitnosti. Nemáš jej ešte dosť? A potrebuješ ešte za to aj platiť? Je to múdre hospodárenie s tvojimi peniazmi?

Nikto však nech si nemyslí, že keď získal a usporil v živote všetko čo môže, že je vo viere veľmi ďaleko. Nasleduje ešte tretie pravidlo ktoré znie:

3. Rozdaj všetko, čo môžeš. Keď ťa Pán Boh stvoril a postavil do tohto sveta, nepostavil ťa doňho ako vlastníka, ale ako šafára, ako správcu. Na čas tvojho pozemského života ti zveril majetok rôzneho druhu, s ktorým hospodáriš. Ale výlučne vlastnícke právo patrí Pánu Bohu. Ako ani ty nepatríš sám sebe, ale Bohu. Rovnako je tak aj s tým, čo v živote používaš. Tvoja duša a telo nepatrí tebe, ale Bohu. Rovnako je to s tvojím majetkom. Pán Boh nám ukázal vo svojom slove jasné princípy, ako ho zveľaďovať a používať. On nám zároveň zaslúbil, že takúto službu odmení večnou slávou.

Ak chceš byť teda dobrým a verným správcom, potom z časti majetku tvojho Pána, ktorú ti momentálne zveril získaj najskôr to, čo k životu potrebuješ. Čiže všetky základné potreby života. Zaopectri pritom aj svoju celú rodinu. Pokiaľ ti niečo zostane, pomáhaj tým, ktorí to potrebujú. Podporuj rodinu cirkvi, aby sme mohli konať všetky naše misijné aktivity a zároveň sa dokázali postarať a prevádzkovať náš cirkevný majetok. Viem, že sa žije ťažko, preto ak ti nedochádza veľa nazvyš, príď cirkvi pomôcť. Ako? Napríklad prídeš okopať kvety, obstrihať krík, natrieť lavičku – aj takto podporuješ a zveľaďuješ cirkevný zbor. Aj toto je tvoj milodar venovaný pre cirkevný zbor. Práce je mnoho, preto potrebujeme aj Tvoje ruky a nohy.

Keď sme boli na Starej Turej pamätáte si, keď nám hovorili že miestny kostol postavili za dvanásť týždňov. Ľudia nechali na tento čas svoje domácnosti a išli stavať kostol, lebo vedeli, že je potrebné mať chrám, v ktorom sa budú vo viere povzbudzovať. Keď sme boli na zborovom výlete v Kokave nad Rimavicou, tak celú tú katedrálu po požiari pred sto rokmi vystavili za dva roky, napriek tomu že si stavali aj svoje zhorené domy. Oni však vedeli, že priestor chrámu je pre vieru dôležitý. Ale aj tu v Leviciach naši predkovia si zadovážili v ťažkých podmienkach malý kostol a neskôr s vypätím vlastných síl postavili veľký kostol. Viera hory prenáša. To sú tie hodnoty nášho života. Či je pre nás prvoradé to duchovné spoločenstvo, od ktorého sa to ďalej všetko odvíja. Ak takto konáš, potom

Evanjelický a. v. cirkevný zbor Levice

Kázeň – ThDr. Martin Riecky

dávaš všetko v tom zmysle Písma svätého, čo máš. Všetko čo dáme týmto spôsobom, je skutočne dané Bohu.

Brat a sestra – teraz vidíš, čo to znamená získavať si priateľov z nespravodlivej mamony. Zároveň ako máme žiť, hospodáriť, aby nás raz prijali do večných stanov. V tom je podstata kresťanskej múdrosti, pokiaľ sa to týka toho veľkého daru. Získaj všetko čo môžeš – ale tak, aby si nezranil samého seba, alebo bližneho na tele a ani na duši. Ušetri potom všetko, čo môžeš tak, že škrtnješ všetky zbytočné výdavky. Zbytočne ničím nemrhaj. Nakoniec rozďaj všetko čo môžeš, alebo inými slovami povedané: „Daj Bohu všetko, čo máš“. Používaj všetko pre seba, pre svoju rodinu, pre cirkevné spoločenstvo, pre všetkých ľudí takým spôsobom, o akom nám hovorí Božie slovo. Aby raz pri smrti, keď budeš zbavený svojho šafárenia - správcovstva, si mohol vydať dobrý odpočet z prežitého pozemského života.

AMEN